

DOI: 10.33398/2224-0926-2019-33/34-3/4-125-132

УДК 78.071.1(477)19/20

Олександр Антоненко

ORCID: 0000-0003-3480-8924

ОБЛАСНЕ ОБ'ЄДНАННЯ САМОДІЯЛЬНИХ КОМПОЗИТОРІВ ЯК ВАЖЛИВИЙ ОСЕРЕДОК РОЗВИТКУ МУЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ЗАПОРІЖЖЯ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХХ – ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТЬ

Мета дослідження. Проаналізувати діяльність Обласного об'єднання самодіяльних композиторів (ООСК) в контексті розвитку музичної культури Запорізького регіону другої половини ХХ – початку ХХІ століть. **Методологія дослідження** полягає у застосуванні джерелознавчого методу – при вивченні архівних документів та матеріалів; аналітичного – при аналізі творчої діяльності об'єднання; культурно-історичних методів – для осмислення взаємозв'язків між історичними та мистецькими процесами в регіоні досліджуваного історичного періоду. **Наукова новизна.** Систематизовані та проаналізовані документи та матеріали, наукові та публіцистичні видання, в яких містяться відомості щодо діяльності ООСК. Введені до наукового обігу архівні матеріали збагачують знання про різнобічні аспекти розвитку музичної культури Запоріжжя.

Висновки. В досліджуваній історичний період ООСК є творчим осередком, що активно впливає на розвиток музичної культури Запоріжжя. Від початку своєї діяльності у 1952 р. робота ООСК є систематичною, чітко організованою і скерована в напрямку активізації, розвитку, вдосконалення та популяризації аматорської композиторської творчості на теренах регіону. Специфікою діяльності ООСК в радянський період є її орієнтація на масового слухача, чому сприяє значна інтенсивність творчих звітів членів об'єднання в містах та селах регіону, робота під керівництвом його представників народних університетів культури, активне впровадження творів композиторів в репертуар творчих колективів регіону. В творчості композиторів Запоріжжя періоду незалежності України оновлюється образно-художній зміст, урізноманітнюється фактура та музична стилістика. Композитори активно звертаються до народних джерел та регіональної тематики.

Ключові слова: Запоріжжя, музична культура, обласне об'єднання самодіяльних композиторів.

Актуальність теми дослідження. Дослідження музичної культури окремих регіонів України є надзвичайно важливим для відтворення цілісної картини розвитку національного музичного мистецтва. Діяльність ООСК мала вагомий вплив на розвиток музичної культури Запоріжжя другої половини ХХ – початку ХХІ століть. Недостатня вивченість історії діяльності ООСК обумовлює актуальність дослідження діяльності об'єднання в усіх багатогранних аспектах.

Аналіз досліджень і публікацій. До аналізу різних системних складових музичної культури Запоріжжя зверталися у своїх ґрунтовних наукових працях О. Антоненко [1], С. Грушкіна [2], Т. Мартинюк [12]. Проте, історія музичної культури регіону на сьогоднішній день ще потребує детального аналізу окремих її явищ, залучення, опрацювання та систематизації джерельних матеріалів. До малодосліджених явищ відносимо і діяльність ООСК та його вплив на розвиток музичної культури регіону другої половини ХХ – початку ХХІ століть.

Мета статті. Проаналізувати діяльність ООСК в контексті розвитку музичної культури Запорізького регіону другої половини ХХ – початку ХХІ століть.

Виклад основного матеріалу. Розвиток музичної культури на теренах Запоріжжя в другій половині ХХ ст. був наслідком тенденцій в соціокультурній сфері і характеризуються значними масштабами аматорського музичного руху. У радянський період частину соціуму намагаються перетворити з об'єкта виховання соціалістичної свідомості засобами мистецтва в його суб'єкт – носія та активного пропагандиста радянської культури і мистецтва. Для прикладу, у І Всесоюзному фестивалі народної творчості (1977) у Запорізькій області взяли участь 7977 художніх колективів і виступили понад 150 тисяч чоловік (майже кожен 10-й житель області) [9, с. 5]. Аматори активно презентували свою творчість як в регіоні, так і поза його межами. Лише в 1981 р. художніми колективами області «було проведено 17659 концертів, на яких побувало 2549343 глядачі» [5, 54].

Активний розвиток аматорської музичної культури регіону у ІІ половині ХХ століття нерозривно пов'язаний з діяльністю ООСК. Об'єднання засноване у 1952 р. «з метою підтримки і творчого самовираження місцевих композиторів, розвитку і популяризації їх музичної творчості та підвищення професійної майстерності, взаємозв'язку й обміну досвідом членів організації» [11, 33]. Проте діяльність ООСК в системі регіональної музичної культури була значно ширшою.

Ідейним натхненником створення та першим керівником ООСК був відомий на Запоріжжі композитор і диригент, заслужений працівник культури України Костянтин Єржаківський. Період його керівництва тривав 10 років. За цей час під його редакцією вийшли збірки пісень і хорових творів композиторів Запорізького краю (1956, 1959 та 1961 рр.). Біля витоків організації стояли також відомі запорізькі музиканти – Іов Коновалов, Марк Коваль, заслужений працівник культури України Петро Берестов, Семен Чернецький. Останній є автором посібника «Граматика по музиці і співах», що вийшов у 1910 р. під редакцією основоположника української класичної музики М. Лисенка.

Найбільш активним періодом діяльності спілки є 70–80 рр. ХХ ст. З 1975 р. при ООСК працюють три секції – Запорізька, Мелітопольська і Бердянська, що мають своє бюро та керівництво. Курував роботу ООСК відомий композитор П. Майборода. За підтримки обласного центру народної творчості концерти композиторів систематично організовуються в містах та селах регіону. Твори композиторів ООСК включають у свій репертуар творчі колективи Запорізької області. «У 70-80-х рр. твори місцевих композиторів склали 10% від загального репертуару музичних колективів області» [3, с. 4].

Форми роботи ООСК в регіоні різноманітні: «допомога композиторам-аматорам у їх фаховому навчанні, організація концертів-звітів, концертів-лекцій, конкурси на кращий музичний твір, концерти композиторів у різних населених пунктах регіону, пропаганда кращих творів музичного мистецтва і народної музики» [13, с. 2]. Задля підвищення кваліфікації композиторів-аматорів, засвоєння методології композиторської справи «щорічно організовуються семінари, конференції, на яких рецензуються музичні твори і кращі з них рекомендуються до репертуару самодіяльних колективів» [13, с. 3]. Семінари та конференції проводять відомі в регіоні професійні композитори й теоретики – О. Носик, В. Зюзін та ін. В роботі конференцій

у різні роки бере участь відомий композитор, редактор видавництва «Музична Україна» Г. Гембера. У жовтні 1974 р. в роботі конференції ООСК брав участь П. Майборода. «Розглянувши 24 різнопланові твори, він звернув увагу авторів на їх творчі знахідки, вказав на недоліки, дав цінні рекомендації. Високо оцінив композитор твори М. Ковалю, В. Ізотова та Д. Живою» [4, с. 26].

Під егідою відділень ООСК працювали районні та міські відділення народних університетів культури, мета діяльності яких була скерована в музично-освітньому напрямку. При факультетах музичних знань освічені фахівці проводили тематичні концерти, читали лекції з історії музики тощо. В межах діяльності університетів культури організовувалися концерти творчих колективів області, вокальної, хорової та інструментальної музики, авторські вечори композиторів та поетів, лекції-концерти присвячені творчості відомих українських і зарубіжних композиторів. «Станом на 1 січня 1987 р. в області нараховувалося 105 народних університетів культури з 164 факультетами та 13363 слухачами» [6, с. 4].

Вагомий внесок у становлення композиторського руху в регіоні зробив талановитий викладач і теоретик, член спілки композиторів СРСР Олег Носик. Понад 30 років О. Носик надавав професійну допомогу членам ООСК – керував об'єднанням у 1964–1996 рр., був редактором багатьох творів самодіяльних композиторів Запоріжжя. Ґрунтовна музично-теоретична підготовка дозволила йому на високому методичному рівні проводити лекції і консультації для членів ООСК з композиції, гармонії, інструментовки, аранжування, аналізу музичних форм. О. Носик був організатором творчих бригад самодіяльних композиторів. Він особисто неодноразово брав участь у звітних концертах самодіяльних композиторів, як фахівець-музикознавець багато виступав з популярними лекціями про музику» [12, с. 207].

У творчому доробку кожного з членів ООСК велика кількість авторських концертів, які є засобом популяризації їх творчості. Для прикладу, у 1980 р. «членами об'єднання було 45 чоловік, зусиллями яких упродовж року було проведено понад 120 концертів, на яких побувало 70 тисяч глядачів» [13, с. 6].

Творчий шлях композиторів-аматорів насичений пошуками цікавих тем, засобів музичного вираження власних задумів, створенням творів різних за жанрами, тематикою, індивідуальними стильовими рисами, рівнем творчого обдарування.

У 50-60-х рр. ХХ ст. члени об'єднання співпрацювали з музично-драматичним театром ім. Щорса (нині Запорізький академічний обласний український музично-драматичний театр ім. В. Г. Магара) – Богдан Сладек створив музику до вистав «Вогняне коло» І. Дранова, «Сади цвітуть» В. Масса та М. Куліченка, «Машенька» О. Афіногенова; Леонід Бовен – до спектаклів «Циган» М. Провоторова, «Син Тарашанського полку» В. Войтенка; Костянтин Єржаківський – до спектаклю «Закохані серця» І. Барабаша. До музично-театрального жанру звертався також мелітопольський автор Гаврило Шульгін – музика до вистави аматорського театру «Юність» «Обоз другого розряду» Д. Давуріна, опера-балет «Сон у новорічну ніч» (лібрето В. Харіна), оперета за п'єсою В. Вишневського, О. Крона, В. Азарова «Раскинулось море широко», дитяча опера-балет «Приключення серого козлика, которий любил танцевать».

Найбільш широко у творчості композиторів-аматорів Запоріжжя представлений пісенний та хоровий жанри. У радянський час користувались широкою популярністю

в регіоні хорів та вокальні твори К. Єржаківського, Г. Коновалова, Ю. Агофонова, В. Гіби, Г. Шульгіна та багатьох ін. Твори Марка Ковалю високо оцінював П. Майборода: «Ваші пісні близькі до народних, бо в них яскраво струмлять народні мотиви» [13, с. 3]. Пісня Ярослава Іщенка супроводжувала кінофільм Одеської кіностудії «Солдатські будні», пісня Віктора Акентьєва «Шофер самосвала» звучала в документальному фільмі «Запоріжжя» Київської кіностудії, пісня «Запоріжанка» Йосипа Пінзура виконувалася в кінофільмі «Ми із Запоріжжя». Пісні та хоріві твори Леоніда Шермейстера систематично друкувалися у збірках видавництва «Мистецтво».

Тематична палітра вокально-хорової творчості композиторів Запорізького краю достатньо широка, але найбільш часто вони звертаються до регіональної тематики. Достатньо поширеним тематичним напрямком творчості членів об'єднання є військово-патріотичний. Віддали належне композитори й ідеологічному дискурсу, створивши значну кількість творів соціалістичної тематики. У хорівій та пісенній творчості самодіяльні автори широко використовували вірші місцевих поетів П. Ребра, Т. Нецерет, П. Бауліна, О. Шостака, М. Ласкова, М. Лиходіда, Г. Лютого, І. Левченка, В. Фесюка, Ф. Харіна, В. Чубенка та ін.

Серед композиторів, що працювали в інструментальному жанрі, вирізняються творчі постаті Костянтина Георгаді, Петра Волкова, Віктора Зюзіна, Юрія Бая, Віктора Дьяченка, Віктора Плетніченка, Гаврила Шульгіна, Павла Костиця. Твори К. Георгаді виконували професійні колективи – симфонічний оркестр Запорізької обласної філармонії (вальс «Дніпровські хвилі»), симфонічна поема «Партизани» та ін.), та учбові – духовий оркестр Запорізького музичного училища (сюїта «Пам'яті Т. Г. Шевченка»), «Концерт для труби з оркестром» та ін.). Інструментальні твори бердянського композитора П. Волкова увійшли до репертуару військових духових оркестрів. Голова правління Спілки композиторів України А. Штогаренко в рецензії на марш П. Волкова «За мир!» у 1977 р. зазначав: «Такий марш може прикрасити будь-який концерт духової музики. Твір оркестрований відмінною професійною рукою» [13, с. 5].

Інструментальний жанр яскраво представлений творчістю членів мелітопольської секції ООСК періоду незалежності України. Наприкінці ХХ – початку ХХІ ст. до її складу входили відомі музиканти, композиторська творчість яких наближена до професійної – Юрій Бай, Віктор Плетніченко, Гаврило Шульгін, Віктор Рева, Павло Костиць. Їх твори систематично звучать в межах різноманітних концертних заходів в регіоні, всеукраїнських та міжнародних фестивалів, високо оцінені відомими митцями.

В репертуарі муніципального духового оркестру Мелітополя є твори його художнього керівника та диригента Павла Костиця – сюїта «Пам'ятні роки», «Каламбур на теми українських та російських народних пісень». Твори В. Плетніченка – увертюра «Вогні магістралі» та увертюра «Південний простір» – з успіхом виконані духовим оркестром Мелітопольського державного педагогічного університету в рамках Всеукраїнського фестивалю «Таврійські сурми» (м. Мелітополь, 2009) та «Міжнародні дні музики» в Австрії (м. Воклабрюк, 2007). Твори заслуженого діяча мистецтв України, професора Юрія Бая «Карпатська пектораль», «Хортицькі вечорниці», «Закарпатські плотогони», «Молдавська рапсодія», «Іспанська корида»,

«Скерцо» у виконанні оркестру народних інструментів Мелітопольського державного педагогічного університету отримали схвальні відгуки від журі Міжнародних фестивалів у Франції (Вільфранш де Руерг, 1992; Мазаме, 1996; Валансьєн, 1999; Монтрежо, 2001; Бріуд, 2005), Іспанії (Кастельон де ла План, 1997), Болгарії (Благоевград, 2004 та 2005), Польщі (Білосток, 2011).

Незважаючи на деякі негативні тенденції, що супроводжують розвиток культури та мистецтва у 90-х рр. ХХ століття – закриття палаців і будинків культури, скорочення штату працівників і, як наслідок, зникнення багатьох творчих колективів – значна кількість населення зберегла бажання до творчості, самовдосконалення та активного відпочинку. У сучасний період музична творчість стає засобом реалізації художньо-естетичних потреб, долучення до духовних та культурних цінностей, розвитку соціальної активності особистості. Безумовним позитивом розвитку музичного мистецтва стає те, що воно розвивається вільним, демократичним шляхом.

Національно-культурне відродження значним чином вплинуло на творчість композиторів Запоріжжя, яка стає більш різноманітною та духовною. У творчості композиторів регіону кінця ХХ – початку ХХІ століть значною мірою оновлюється образно-художній зміст, урізноманітнюється музична фактура та стилістика. Передусім, автори відмовляються від соціалістичної тематики, активно використовують у своїй творчості народні джерела, регіональну та сакральну тематику.

Для прикладу, до 2000-ліття від Різдва Христового мелітопольським композитором Віктором Ревою створена Літургія Іоанна Златоустого. Вона виконана хоровою капелю Мелітопольського державного педагогічного університету, високо оцінена членом Національної спілки композиторів, заслуженим діячем мистецтв України, професором О. Рудянським. Окремі твори з літургійного циклу донині в репертуарі церковних хорів Мелітополя.

Справжньою пісенною енциклопедією Запорізького краю є нотна збірка заслуженого працівника культури України Анатолія Сердюка «Запоріжжя моє кохане», до якої увійшло понад 100 авторських пісень. Пісні А. Сердюка записані у чисельних аудіо- та відеоальбомах, лунають по національному радіо та телебаченню, виконувались симфонічними, естрадними, духовими та народними оркестрами. У 2006 р. А. Сердюк заснував пісенний конкурс «Запоріжжя моє кохане», в межах якого презентуються пісні сучасних композиторів Запоріжжя: В. Богуслава, П. Донця, С. Ільченка, М. Карпенка, А. Козакова, Є. Пасічника, А. Сердюка та ін. на слова місцевих поетів П. Ребра, Г. Лютого, З. Бебешка, В. Коваль та ін.

Діяльність ООСК в період незалежності України нерозривно пов'язана з творчою діяльністю відомого в регіоні музиканта і педагога, заслуженого працівника культури України Віктора Дьяченка. Митець керував об'єднанням упродовж 1987–2002 рр. Під його головуванням відбуваються засідання ООСК, рецензуються музичні твори, проводяться творчі конкурси та організуються творчі вечори. Інструментальні твори композитора виконувалися Українським державним оркестром народних інструментів під керівництвом народного артиста України В. Гуцала, аматорськими творчими колективами, студентами музичних училищ та вищих мистецьких навчальних закладів.

Серед сучасних композиторів Бердянська вирізняється творчість Івана Іванченка та Валентина Ізотова. Митці працюють у пісенному та хоровому жанрах, а їхня творчість побудована на фольклорному матеріалі.

Основною метою роботи ООСК на межі ХХ–ХХІ століть й надалі є підтримка та популяризація творчості композиторів-аматорів регіону. Організацією систематично влаштовуються творчі звіти та авторські вечори її членів. Проте їх інтенсивність, порівняно з попереднім історичним періодом, значно знижується (приблизно 2–3 авторські та один звітний концерт на рік).

Натомість, програми концертів є значно змістовніші, професійні та духовні. Для прикладу, у 1995 р. відбулися авторські концерти П. Костиця та В. Дьяченка. У звітах обласного центру народної творчості зазначалось, що в концертах виконувалися твори для духового оркестру, хору, оркестру народних інструментів, вокального ансамблю та естрадних солістів. Концерти пройшли на високому рівні. В них брали участь творчі колективи Мелітопольського державного педагогічного інституту, Запорізького державного музичного училища, Мелітопольського училища культури [7, с. 17].

ООСК щорічно влаштовує конкурси на кращий музичний та пісенний твір, в яких активно беруть участь самодіяльні автори. Для прикладу, у 1997 р. в конкурсі брали участь 29 авторів. У жанрі інструментальної музики кращими визнані «Українська рапсодія» В. Дьяченка (I премія), «Дума про Дніпро» Г. Шульгіна (II премія), «Ноктюрн» Ю. Зязева (III премія). У жанрі хорової музики – «Восточные эскизы» В. Плетніченка (I премія), «А в полі, полі» В. Рєви (II премія), «Та була в мене жінка» В. Ізотова (III премія) [8, с. 24].

З 2002 р. і по сьогоднішній день ООСК очолює відомий митець, член Національної спілки композиторів, заслужений діяч мистецтв України Наталія Боєва. За її ініціативи у 2002 р. проведено обласний конкурс «Козацький край – перлина України», в межах якого розглянуто 50 творів композиторів-аматорів. Кращі твори видані в нотних збірках «Мій Запорізький край» (2002) та «Запорізькі перлини» (2005).

Проте на початку ХХІ ст. творча активність ООСК з кожним роком зменшувалась. Наприкінці першого десятиліття ХХІ ст. припинили роботу мелітопольський та бердянський осередки, значно зменшується кількість творчих звітів організації та авторських концертів її членів, презентація творчості аматорських митців за межами регіону, впровадження творів в репертуар музичних колективів області. Незважаючи на це, ООСК залишається важливим осередком розвитку музичної культури регіону. Запорізькою міською спілкою проводяться щорічні звіти, раз на два роки відбувається обласний конкурс на кращий музичний твір, видаються збірки творів.

Висновки. В досліджуваний історичний період ООСК є творчим осередком, що активно впливає на розвиток музичної культури Запоріжжя. Від початку своєї діяльності у 1952 р. робота ООСК є систематичною, чітко організованою і скерована в напрямку активізації, розвитку, вдосконалення та популяризації аматорської композиторської творчості на теренах регіону. Специфікою діяльності ООСК в радянський період є її орієнтація на масового слухача, чому сприяє значна інтенсивність творчих звітів членів об'єднання в містах та селах регіону, функціонування

під керівництвом його представників народних університетів культури, активне впровадження творів композиторів в репертуар творчих колективів регіону. В творчості композиторів Запоріжжя періоду незалежності України оновлюється образно-художній зміст, урізноманітнюється фактура та музична стилістика. Композитори активно звертаються до народних джерел та регіональної тематики.

Література

1. Антоненко О. М. Хорова культура Запорізького краю ХХ – початку ХХІ століть в аспектах музичної регіоналістики : дис. ... канд. мистецтвознавства : 26.00.01 / Нац. академія керівних кадрів культури і мистецтв. Київ, 2014. 296 с.
2. Грушкіна С. В. Жанрово-видова специфіка мистецтв Запорізького Приазов'я в культурному просторі регіону (остання третина ХХ – початок ХХІ століть) : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : 26.00.01. Мелітополь, 2016. 22 с.
3. ДАЗО. Ф. Р–2006, спр. 672, 26 арк.
4. ДАЗО. Ф. Р–2006, спр. 709, 87 арк.
5. ДАЗО. Ф. Р–2006, спр. 735, 205 арк.
6. ДАЗО. Ф. Р–2006, спр. 832, 142 арк.
7. ДАЗО. Ф. Р–2006, спр. 883, 89 арк.
8. ДАЗО. Ф. Р–2006, спр. 895, 94 арк.
9. ДАЗО. Ф. Р–2006, спр. 40, 16 арк.
10. Жульева Л. В. Музична історія Запоріжжя. Композитори Запоріжжя : веб. сайт. URL: <http://compoz-zp.narod.ru/index/istorija/0-43>
11. Жульева Л. В. Композитори Запорожья : информационный справочник. Запорожье, 2005. 42 с.
12. Мартинюк Т. В. Музичний професіоналізм Північного Приазов'я ХІХ–ХХ століть. (П'ять поглядів на геосоціокультурну динаміку Запорізького краю) : монографія. Мелітополь : Видавничий будинок Мелітопольської міської ради, 2003. 608 с.
13. Пісняри землі Запорізької : з досвіду роботи обласного об'єднання самодіяльних композиторів / упор. С. М. Короташ, Г. П. Павлик. Запоріжжя: Комунар, 1981. 6 с.

References

1. Antonenko, O. M. (2014). Choral Culture of Zaporizhia Region in the 20th – beginning of the 21st Centuries in Aspects of Regional studies of Music. Candidate's thesis. Kyiv : National Academy of Government Managerial Staff of Culture and Arts [in Ukrainian].
2. Gruschkina, S.V. (2016) Specifics of kinds and genres of Zaporizhzhian PreAzov arts in the cultural space of the region (last third of the 20th – early 21st centuries). Extended abstract of candidate's thesis. Melitopol : luks [in Ukrainian].
3. DAZO. – F. P–2006, spr. 672, 26 ark.
4. DAZO. – F. P–2006, spr. 709, 87 ark.
5. DAZO. – F. P–2006, spr. 735, 205 ark.
6. DAZO. – F. P–2006, spr. 832, 142 ark.
7. DAZO. – F. P–2006, spr. 883, 89 ark.
8. DAZO. – F. P–2006, spr. 895, 94 ark.
9. DAZO. – F. P–2006, spr. 40, 16 ark.
10. Zhulieva, L.V. (2012). Music history of Zaporizhzhya. Composers of Zaporozhye. Retrieved from : <http://compoz-zp.narod.ru/index/istorija/0-4> [in Ukrainian].
11. Zhulieva, L.V. (2005). Composers of Zaporozhye : information directory. pp. 42 [in Ukrainian].

12. Martynyuk, T. V. (2003). Musical professionalism of the Northern Near Azov region of XIX – XX centuries. (Five views on geosozology dynamics of Zaporizhia region). Melitopol : Publishing house of Melitopol city Council [in Ukrainian].
13. Songwriters of Zaporizhzhya Land: from experience of regional association of amateur composers. (1981). S. M. Korotash, G. P. Pavlyk (Ed.). Zaporozhye : Communard [in Ukrainian].

Antonenko Olexandr. The regional association of amateur composers as an important center for the development of the musical culture of Zaporizhzhia in the second half of the 20th and the beginning of the 21st centuries

Purpose of the Article. To analyze the activities of the Regional Association of Amateur Composers (RAAC) in the context of the development of the musical culture of the Zaporizhzhya region of the second half of the of the 20th – Beginning of the 21st centuries. **Methodology.** The research methodology consists in applying the method of analysis of sources – in the study of archival documents and materials; analytical method – to study the creative activities of the organization; Cultural and historical methods – understanding the relationship between historical and artistic development in the region of the studied historical period. **Scientific Novelty.** A significant number of documents and materials, scientific and journalistic works that contain information about the activities of the RAAC are systematized and analyzed. Archival materials introduced into scientific circulation enrich information on various aspects of the development of the musical culture of the Zaporizhzhya region. **Conclusions.** In the studied historical period, RAAC is a creative center that actively influences the development of the musical culture of Zaporizhzhya region. Since the beginning of its activity in 1952, the work of RAAC has been systematized, clearly organized and aimed at the processes of activation, development, improvement and popularization of the work of amateur composers in the region. The specifics of the RAAC activities in the Soviet period are oriented towards a mass audience. This is facilitated by the intensity of the creative performances of members of associations in cities and villages, the work in which is conducted under the auspices of its members, in which they actively participate in the creation of works by composers in the repertoire of creative groups in the region. In the works of composers of the Zaporizhzhya region of the period of independence of Ukraine, the visual and artistic content was updated, the texture and musical style became more diverse. Composers are actively addressing folk sources and regional themes. **Key words:** Zaporizhzhya region, musical culture, regional association of amateur composers.

